

PRÁCA S PEVNÝM DISKOM

PRÁCA S DISKOVÝMI ODDIELMI, PRIPÁJANIE DISKOV, SWAP

Teoretická časť

Na disku sa v jeho prvom sektore, t. j. na oblasti s veľkosťou 512 B nachádza *MBR* (Master Boot Record). Z toho je 64 B určených pre tabuľku oddielov, na ktoré je možné disk rozdeliť. Táto veľkosť umožňuje deliť disk na 4 primárne partície; ak tento počet nepostačuje, jedna zo štyroch partícií môže byť rozšírená. V rozšírenej partícii je možné ďalej vytvárať logické partície. Disky sa označujú písmenami, partície číslami, napr. *sdc4* je štvrtá partícia na treťom disku.

Oddiely na diskoch sa v OS Linux najčastejšie vytvárajú pomocou textového programu *fdisk*, v prostredí *GNOME* sa na to zvykne používať grafický program *GParted*.

Na formátovanie oddielov slúži program *mkf*s s prepínačom -*t*. Tento program v skutočnosti na vytvorenie súborového systému zavolá iný program, napr. namiesto *mkfs* -*t ext4* sa použije *mkfs.ext4*.

Aby boli oddiely v systéme "viditeľné", treba ich do systému pripojiť. V predchádzajúcich verziách CentOS grafický režim automaticky pripájal disky do podpriečinka priečinka /media; v CentOS 7 ich automaticky pripája do podpriečinka priečinka /run/media/root (v prípade, že ich pripojil superpoužívateľ root). Manuálne môžeme disk pripojiť pomocou programu mount do ľubovoľného vytvoreného priečinka, najčastejšie do podpriečinka priečinka /media alebo /mnt.

Aby boli disky pripojené aj po reštarte systému, treba vytvoriť príslušný zápis v súbore /etc/fstab.

Použitie tohto učebného materiálu je určené výhradne pre Duálne vzdelávanie realizované SPŠ elektrotechnickou Košice v spolupráci s Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia.

Autor: J. Ploščica

Verzia 3

Predmet: ZIL, 1. ročník

Strana 1 z 13

Okrem oddielov pre ukladanie dát sa v systéme nachádza jedna partícia určená pre swap – odkladací oddiel, ktorý sa používa pri nedostatku pamäte *RAM. Swap* sa na partícii vytvára pomocou príkazu *mkswap*. Nemusí byť viditeľný pre používateľov, pretože s ním pracuje systém. Z tohto dôvodu sa swap nemountuje, ale aktivuje prípadne deaktivuje príkazmi swapon a swapoff. Aby bol swap aktívny aj po reštarte systému, je potrebné aj preňho vytvoriť príslušný zápis v /etc/fstab.

Pomôcky

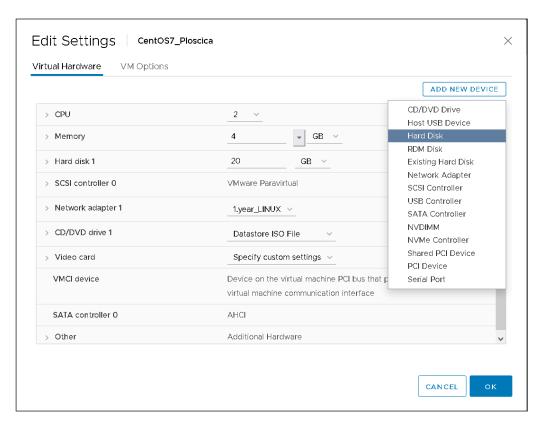
Virtuálny stroj s CentOS 7 vytvorený vo *VMware vSphere*. Úloha je určená pre jedného žiaka.

Úlohy

- Pred spustením virtuálneho stroja doňho pridajte ďalší pevný disk s veľkosťou 4
 GB. Postupujte podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) V ľavej časti okna *vSphere Client* nájdite svoj stroj, kliknite naňho pravým tlačidlom a zvoľte možnosť *Edit Settings*.
 - b) V okne, ktoré sa otvorí kliknite na tlačidlo *ADD NEW DEVICE* a zvoľte v ňom rovnako ako na Obrázku 1 možnosť *Hard Disk*.

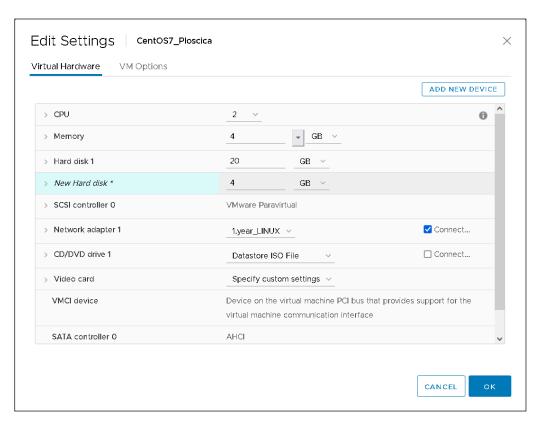
Autor: J. Ploščica Predmet: ZIL, 1. ročník Verzia 3 Strana 2 z 13

Obrázok 1 Pridanie ďalšieho pevného disku do virtuálneho stroja.

c) Novému disku nastavte rovnako ako na Obrázku 2 veľkosť 4 GB a kliknite na tlačidlo OK.

Autor: J. Ploščica Verzia 3 Predmet: ZIL, 1. ročník Strana 3 z 13

Obrázok 2 Nastavenie veľkosti pridávaného pevného disku.

- 2. Spustite virtuálny stroj, prihláste sa do jeho grafického režimu ako *root.*
- Príkazom fdisk -l /dev/sda si zobrazte zoznam partícií na prvom disku, kde máte nainštalovaný systém
- 4. Prezrite si zoznam pripojených oddielov príkazom **mount**.
- 5. Zobrazte si obsah súboru /etc/fstab.
- 6. Prezrite si zoznam pripojených oddielov aj s informáciami o zaplnení diskov príkazom **df** (prípadne použite tento príkaz aj s vhodnými prepínačmi **df -hT**).
- 7. Zobrazte si informácie o druhom disku, t. j. disku, ktorý ste si pridali (tento disk nie je zatiaľ naformátovaný a nie sú na ňom vytvorené ani oddiely). Použite na to príkaz **fdisk -l /dev/sdb**.
- 8. Pomocou programu *fdisk* vytvorte na disku */dev/sdb* oddiely podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) Spustite program *fdisk* príkazom **fdisk /dev/sdb**.
 - b) Stlačte *m* pre získanie pomoci pre prácu s týmto programom.
 - c) Stlačte *p* pre získanie zoznamu vytvorených partícií na disku.
 - d) Opäť stlačte *m* pre získanie pomoci.

Použitie tohto učebného materiálu je určené výhradne pre Duálne vzdelávanie realizované SPŠ elektrotechnickou Košice v spolupráci s Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia.

Autor: J. Ploščica Verzia 3 Predmet: ZIL, 1. ročník Strana 4 z 13

- e) Stlačte *n* pre vytvorenie novej partície.
- f) Stlačte *p* a zvoľte tak primárnu partíciu.
- g) Stlačte 1 a zvoľte tým vytvorenie prvej primárnej partície.
- h) *Enterom* potvrďte predvolené hodnoty (vytvoríte tým jednu partíciu na celom disku) .
- i) Stlačte *p* pre získanie zoznamu vytvorených partícií na disku.
- j) Stlačte n a skúste na disku vytvoriť ďalšiu partíciu primárnu s číslom 2.
 Nepodarí sa vám to, lebo na disku už nie je miesto.
- k) Partíciu ste v skutočnosti ešte nevytvorili, ukončite program *fdisk* stlačením *q*.
- I) Prezrite si zoznam partícií na disku /dev/sdb príkazom fdisk -l /dev/sdb.
- m) Opäť spustite program fdisk príkazom fdisk /dev/sdb.
- n) Vytvorte novú primárnu partíciu s číslom 1 s veľkosťou 1 GB. Začiatok oddielu nechajte na predvolenej hodnote, koniec určte zadaním hodnoty +1G.
- o) Rovnakým postupom vytvorte primárne oddiely s číslami 2, 3, 4 s veľkosťami 750 MB, 500 MB a 300 MB.
- p) Na disku ešte síce máte miesto, ale už nie je možné vytvoriť ďalšiu partíciu. Napriek tomu ju skúste vytvoriť, prečítajte si systémové hlásenie.
- q) Zmažte poslednú partíciu stlačte d a potom číslo 4.
- r) Vytvorte znovu primárny oddiel s číslom 4, odenterujte predvolené hodnoty a využite tak celý disk.
- s) Zmeny zapíšte na disk stlačením w.
- t) Prezrite si zoznam partícií na disku /dev/sdb príkazom fdisk -l /dev/sdb.
- 9. Ak chceme, aby na disku boli viac ako 4 partície, musí byť jedna z nich rozšírená. Pomocou programu *fdisk* upravte na disku /dev/sdb oddiely podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) Zmažte 3. a 4. partíciu
 - b) Namiesto 3. a 4. partície vytvorte jednu rozšírenú partíciu. Stlačte najskôr n pre vytvorenie partície, potom e pre vytvorenie rozšírenej partície, zvoľte číslo 3 a potom odenterujte predvolené hodnoty, čím zaplníte celý disk.

Autor: J. Ploščica Verzia 3 Predmet: ZIL, 1. ročník Strana 5 z 13

- c) Skúste vytvoriť novú primárnu partíciu, nepodarí sa vám to, lebo na disku už pre ňu nie je miesto.
- d) Vytvorte dve logické partície, jednu s veľkosťou 1500 MB a druhú tak, aby ste využili celý disk.
- e) Stlačte p a zobrazte si tabuľku vytvorených oddielov.
- f) Zmažte všetky vytvorené partície okrem 1. a 2. (malo by stačiť zmazať 3. partíciu).
- g) Vytvorte rozšírenú partíciu s číslom 3 a veľkosťou 1200MB.
- h) Vytvorte primárnu partíciu s číslom 4 s maximálnou možnou veľkosťou.
- V rozšírenej partícii vytvorte 3 logické partície s veľkosťami: 500MB,
 400MB a so zostávajúcou maximálnou možnou veľkosťou.
- j) Stlačte *p* a zobrazte si tabuľku vytvorených oddielov.
- k) Zmeny zapíšte na disk stlačením w.
- 10. Príkazom **yum install gparted** si nainštalujte grafický program pre prácu s diskovými oddielmi s názvom *GParted*. Program sa nachádza v repozitári *EPEL* (Extra Packages for Enterprise Linux); ak ho nemáte medzi repozitármi, príkazom **yum install epel-release** si ho pridajte do systému.
- 11. Z ponuky *Applications System Tools* spustite program *GParted* a prezrite si v ňom partície na diskoch */dev/sda* a */dev/sdb*. Potom okno programu zavrite.
- 12. Na pracovnej ploche počítača kliknite na ikonu domovského priečinka, otvorí sa tým okno správcu súborov *Nautilus*. V jeho ľavej časti kliknite na možnosť + *Other Locations*; uvedomte si, že aj keď ste na disku /dev/sdb vytvorili partície, ešte ste ich nenaformátovali, a preto partície ani disk zatiaľ nie sú v okne programu *Nautilus* viditeľné.
- 13. Naformátujte prvú partíciu na predvolený súborový systém príkazom **mkfs** /dev/sdb1.
- 14. Zistite na aký súborový systém bola partícia naformátovaná; použite príkaz **file -s** /dev/sdb1. Spustite tiež príkaz **blkid** /dev/sdb1, ktorý je primárne určený na zistenie *UUID* partície; príkaz ale vypíše aj typ súborového systému.
- 15. Spustite program *GParted* a zistite aj pomocou neho príslušný súborový systém. Program *GParted* potom zavrite.

Autor: J. Ploščica Predmet: ZIL, 1. ročník Verzia 3 Strana 6 z 13

- 16. Keďže je partícia naformátovaná, je už viditeľná aj v grafickom režime. Kliknite na ňu v aplikácii Nautilus a v grafickom režime pomocou pravého tlačidla myši vytvorte na tejto časti disku priečinok s názvom dir1.
- 17. V predchádzajúcom kroku ste partíciu pripojili (primountovali). Súborový systém pripojenej partície sa dá zistiť aj inými príkazmi, použite postupne mount a df hT.
- 18. Odpojte partíciu /dev/sdb1 v grafickom režime, použite niektorú z nasledujúcich možností:
 - a) Na pracovnej ploche počítača by sa mala nachádzať ikona pripojeného oddielu; kliknite na ňu pravým tlačidlom a zvoľte možnosť Umount.
 - b) V okne programu Nautilus kliknite na možnosť + Other Location a vo vnútri okna pri disku /dev/sdb1 kliknite na symbol ...
- 19. Preformátujte oddiel číslo 1 na súborový systém ext3 príkazom mkfs -t ext3 /dev/sdb1.
- 20. Analogicky naformátujte oddiel číslo 2 na súborový systém ext4.
- 21. Naformátujte partíciu /dev/sdb5 na súborový systém xfs príkazom mkfs -t xfs /dev/sdb5.
- 22. Overte typ súborového systému na naformátovaných partíciách. Overte, že partície sú viditeľné v grafickom režime. Oddiely nepripájajte.
- 23. Partíciu /dev/sdb1 pomenujte pomocou programu e2label. Názov nech súvisí s typom jej súborového systému. Najskôr si príkazom e2label /dev/sdb1 overte, že zatiaľ nemá názov, potom ju pomenujte príkazom e2label /dev/sdb1 linext3. Analogicky pomenujte partíciu /dev/sdb2 na linext4.
- 24. Partíciu /dev/sdb5 pomenujte príkazom xfs_admin -L linxfs /dev/sdb5.
- 25. Názvy partícií si overte v okne programu Nautilus.
- 26. Preformátujte /dev/sdb1 na súborový systém xfs. Pomocou xfs_admin mu zmeňte názov podľa čísla partície na lin1.
- 27. Preformátujte /dev/sdb2 na súborový systém xfs a počas formátovania zmeňte partícii aj názov na lin2 príkazom mkfs -t xfs -L lin2 -f /dev/sdb2.
- 28. Spustite program GParted a v ňom zmeňte partícii /dev/sdb5 názov na lin3; každú zmenu v tomto programe je potrebné potvrdiť kliknutím na ikonu ❤. Program GParted potom zavrite.

Autor: J. Ploščica

Predmet: ZIL, 1. ročník

Verzia 3

- 29. Aby sme mohli partície formátovať aj na súborový systém *ntfs*, ktorý sa štandardne používa v OS Windows, je nutné doinštalovať podporu tohto súborového systému. Potrebné balíčky sa opäť nachádzajú v repozitári *EPEL*. Najskôr si zobrazte balíčky súvisiace s *ntfs* príkazom **yum search ntfs**. Potom nainštalujte všetky potrebné balíčky príkazom **yum -y install ntfs***.
- 30. Naformátujte partíciu /dev/sdb4 na ntfs a pomenujte ju pritom na win1 príkazom mkfs -t ntfs -L win1 /dev/sdb4.
- 31. Typ súborového systému si overte príkazom **file -s /dev/sdb4**, pomenovanie príkazom **ntfslabel /dev/sdb4**.
- 32. Naformátujte partíciu /dev/sdb6 na fat príkazom mkfs -t vfat /dev/sdb6.
- 33. Typ súborového systému si overte príkazom **file -s /dev/sdb6**; je možné, že keď ste neurčili presný typ súborového systému, partícia sa naformátovala na *fat16*. Ak sa to stalo, preformátujte ju na *fat32* príkazom **mkfs -t vfat -F 32 /dev/sdb6**. Opäť si overte typ súborového systému príkazom **file -s /dev/sdb6**.
- 34. Pomenujte partíciu /dev/sdb6 na win2 príkazom dosfslabel /dev/sdb6 win2.
- 35. Príkazom **fdisk -l /dev/sdb** si zobrazte tabuľku partícií na 2. disku. Hoci ste disky /dev/sdb4 a /dev/sdb6 naformátovali na súborové systémy OS Windows, v tabuľke partícií figurujú ako linuxové partície. Zmeňte to podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) Spustite program fdisk príkazom fdisk /dev/sdb.
 - b) Stlačte *m* pre získanie pomoci.
 - c) Stlačte t, potom stlačením 4 vyberte partíciu /dev/sdb4.
 - d) Stlačením *L* si zobrazte kódy v 16-kovej sústave prislúchajúce jednotlivým súborovým systémom a potom zvoľte kód 87 určený pre *ntfs*.
 - e) Typ partície /dev/sdb6 zmeňte na kód c, ktorý zodpovedá fat32.
- 36. V okne programu *Nautilus* kliknite na partíciu s názvom *lin1*. Oddiel sa automaticky pripojí. Už predtým ste síce na ňom vytvorili priečinok s názvom *dir1*, ale potom ste oddiel preformátovali. V grafickom režime na oddiele vytvorte priečinok s týmto názvom opäť.
- 37. Grafický režim v CentOS6 pripájal diskové oddiely automaticky do priečinka /media; v CentOS 7 ich automaticky pripája do podpriečinka priečinka /run/media/root s rovnakým názvom ako je názov oddielu. V aplikácii *Nautilus*

Autor: J. Ploščica Verzia 3 Predmet: ZIL, 1. ročník Strana 8 z 13

- kliknite na Computer, postupne sa presuňte do tohto priečinka a overte, že sa tam nachádza priečinok s názvom lin1; vstúpte doňho a overte, že sa v ňom nachádza priečinok dir1.
- 38. Na oddiele, t. j. v priečinku /run/media/root/lin1 vytvorte v textovom režime pomocou programu touch v priečinku dir1 súbory file1, file2 a file3. Presuňte sa mimo priečinka, do ktorého je pripojený disk, aby ste ho mohli odpojiť.
- 39. Na pracovnej ploche kliknite pravým tlačidlom na disk lin1 a zvolením možnosti Umount disk odpojte.
- 40. V grafickom režime sa opäť presuňte do priečinka /run/media/root a overte si, že priečinok lin1 sa v ňom už nenachádza.
- 41. V grafickom režime vytvorte v /run/media/root priečinok s názvom linux1 a v ňom podpriečinok dir2.
- 42. V termináli pripojte do priečinku /run/media/root/linux1 prvú partíciu na disku sdb príkazom mount /dev/sdb1 /run/media/root/linux1.
- 43. Overte si, že na ploche sa objavila ikona disku s názvom lin1 a v priečinku /run/media/root/linux1 sa už nezobrazuje obsah tohto priečinka, t. j. priečinok dir2 ale obsah /dev/sdb1, t. j. priečinok dir1 a v ňom súbory file1, file2, file3. Odpojte oddiel v grafickom režime a overte, že v priečinku /run/media/root/linux1 sa opäť zobrazuje priečinok dir2.
- 44. Pripojte oddiel znovu príkazom mount /dev/sdb1 /run/media/root/linux1. Príkazom mount si overte, že oddiel je pripojený. Odpojte ho príkazom umount /dev/sdb1.
- 45. Pripojte oddiel znovu príkazom mount /dev/sdb1 /run/media/root/linux1. Príkazom mount si overte, že oddiel je pripojený. Odpojte ho príkazom umount /run/media/root/linux1.
- 46. Zistite si UUID oddielu /dev/sdb1 príkazom blkid /dev/sdb1. Pripojte disk pomocou jeho UUID, t. j. v príkaze na pripojenie namiesto /dev/sdb1 použite *UUID* = "zistene_uuid". Disk znovu odpojte.
- 47. Zmažte z priečinku /run/media/root priečinok linux1.
- 48. Na mountovanie diskov môže slúžiť aj priečinok /mnt. Vytvorte v ňom priečinky s názvami linux1, linux2, linux3, windows1, windows2 a postupne do nich pripoite

Autor: J. Ploščica

Strana 9 z 13

Predmet: ZIL, 1. ročník

- oddiely /dev/sdb1, /dev/sdb2, /dev/sdb5, /dev/sdb4 a /dev/sdb6. Príkazom **mount** a príkazom **df -hT** si overte, že ste všetky oddiely pripojili.
- 49. Všimnite si, že hoci sú disky pripojené, na pracovnej ploche sa nezobrazujú a nie je ich ani vidieť v okne programu *Nautilus*. V grafickom režime prejdite do priečinka /mnt. Otvorte priečinok *linux1* a presvedčte sa, že sa v ňom zobrazujte /dev/sdb1.
- 50. Zavrite všetky otvorené okná okrem terminálu.
- 51. Oddiely v textovom režime postupne odpojte. Príkazom **mount** overte, že sú naozaj odpojené.
- 52. Pripojte znovu všetky oddiely do priečinkov v /mnt. Zobrazte si obsah súborov /etc/fstab a /etc/mtab a uvedomte si rozdiely medzi nimi. V systéme pravdepodobne máte samostatnú bootovaciu partíciu, všimnite si akým spôsobom je určená v /etc/fstab a v /etc/mtab.
- 53. V termináli sa presuňte do priečinku /mnt/linux1. Odpojte všetky nepoužívané oddiely príkazom **umount -a**. Všimnite si, že sa odpojila aj bootovacia partícia, ale neodpojil sa oddiel /dev/sdb1.
- 54. Presuňte sa v termináli mimo priečinku /mnt/linux1 a opäť použite príkaz **umount**-a. Overte, že oddiel /dev/sdb1 už pripojený nemáte.
- 55. Zobrazte si obsah súboru /etc/fstab a potom pripojte všetky oddiely, ktoré sú v ňom uvedené príkazom **mount -a**. Overte, že bootovacia partícia je pripojená.
- 56. Pripojte manuálne partície /dev/sdb1, /dev/sdb2, /dev/sdb5, /dev/sdb4, /dev/sdb6 a reštartujte systém. Overte, že po reštarte ich pripojené nemáte.
- 57. Zeditujte súbor /etc/fstab v editore vim a dopíšte doňho riadky potrebné pre pripojenie oddielov /dev/sdb1, /dev/sdb2, /dev/sdb5, /dev/sdb4 a /dev/sdb6. Pre oddiely /dev/sdb1, /dev/sdb4 a /dev/sdb6 majú tieto riadky vyzerať nasledovne:

/dev/sdb1	/mnt/linux1	xfs	defaults	00
/dev/sdb4	/mnt/windows1	ntfs	defaults	00
/dev/sdb6	/mnt/windows2	vfat	defaults	00

Zápisy pre /dev/sdb2 a /dev/sdb5 vytvorte podľa zápisu pre /dev/sdb1.

58. Overte, že oddiely stále pripojené nemáte. Pripojte prvý oddiel príkazom **mount** /dev/sdb1. Pripojte druhý oddiel príkazom **mount /mnt/linux2**. Pripojte všetky oddiely uvedené v /etc/fstab príkazom **mount -a**.

Použitie tohto učebného materiálu je určené výhradne pre Duálne vzdelávanie realizované SPŠ elektrotechnickou Košice v spolupráci s Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia.

Autor: J. Ploščica Predmet: ZIL, 1. ročník Verzia 3 Strana 10 z 13

- 59. Reštartujte systém, overte, že oddiely máte pripojené aj po reštarte.
- 60. Zeditujte súbor /etc/fstab a zmeňte slovo defaults podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) v riadku s /dev/sdb1 na noauto
 - b) v riadku s /dev/sdb2 na noauto,users
 - c) v riadku s /dev/sdb5 na noauto,user
- 61. Reštartujte systém, overte, že partície /dev/sdb1, /dev/sdb2 a /dev/sdb5 sa po reštarte automaticky nepripojili.
- 62. Ako *root* pripojte tieto partície manuálne a príkazom **mount** si prezrite parametre, s akými boli tieto partície pripojené. Potom ich znovu odpojte.
- 63. Zmeňte svoju identitu na bežného používateľa a pokúste sa pripojiť partície /dev/sdb1, /dev/sdb2 a /dev/sdb5. Oddiel /dev/sdb1 sa vám pripojiť nepodarí /dev/sdb2 a /dev/sdb5 áno. Príkazom **mount** si prezrite parametre, s akými boli tieto partície pripojené.
- 64. Zmeňte svoju identitu na iného bežného používateľa. Ako tento používateľ sa pokúste odpojiť oddiely /dev/sdb2 a /dev/sdb5. Zistite aký je rozdiel medzi parametrami pripojenia users a user.
- 65. Zmeňte svoju identitu naspäť na používateľa root.
- 66. Pomocou príkazu cat /proc/swaps alebo swapon -s zistite, ktorý oddiel sa používa ako odkladací.
- 67. Z doteraz nevyužitej partície /dev/sdb7 vytvorte ďalší odkladací oddiel príkazom mkswap /dev/sdb7.
- 68. Príkazom **swapon -s** overte, že odkladací priestor na /dev/sdb7 ešte nie je aktívny.
- 69. Príkazom **free** zistite informácie o využití pamäte *RAM* a swapu.
- 70. Príkazom **swapon /dev/sdb7** aktivujte tento odkladací oddiel, príkazom **swapon** -s overte, že je naozaj aktívny; príkazom free overte, že celková kapacita swapu sa zväčšila.
- 71. Deaktivujte odkladací priestor na /dev/sdb7 príkazom swapoff /dev/sdb7.
- 72. Aby bol odkladací priestor aktívny po štarte systému pridajte do /etc/fstab nasledujúci riadok.

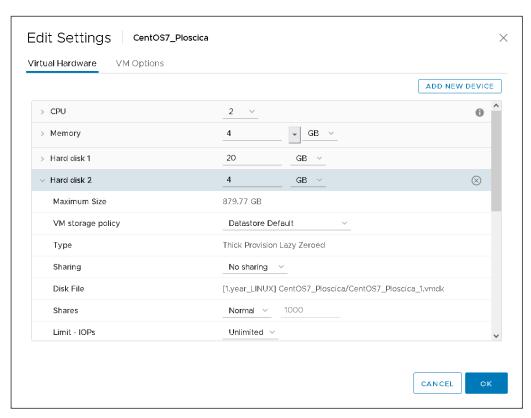
/dev/sdb7 defaults 00 swap swap

Autor: J. Ploščica

Predmet: ZIL, 1. ročník

Verzia 3

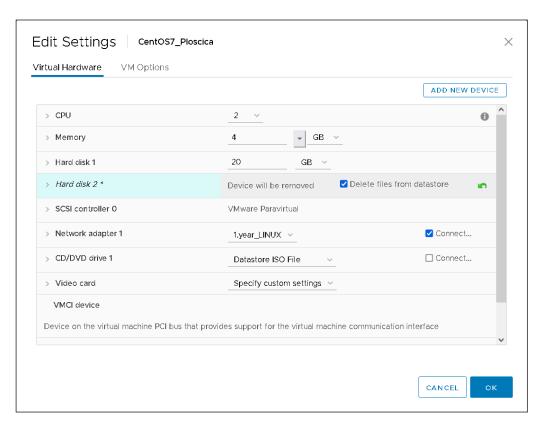
- 73. Zobrazte si zoznam partícií disku /dev/sdb príkazom **fdisk -l /dev/sdb**. Napriek tomu, že partíciu /dev/sdb7 používame ako swap, v tabuľke je označená ako bežná linuxová partícia. Pomocou programu *fdisk* jej zmeňte kód na 82.
- 74. Odpojte všetky pripojené partície disku /dev/sdb, zmažte všetky vytvorené priečinky v /mnt, súbor /etc/fstab uveďte do pôvodného stavu.
- 75. Vypnite virtuálny stroj, odstráňte z neho disk, ktorý ste doňho na začiatku pridali; disk vymažte aj z úložiska, kde ste ho vytvorili. Postupujte podľa nasledujúcich pokynov:
 - a) V ľavej časti okna *vSphere Client* nájdite svoj stroj, kliknite naňho pravým tlačidlom a zvoľte možnosť *Edit Settings*.
 - b) V okne kliknite na disk s veľkosťou 4 GB a presuňte sa myšou doprava, na konci riadku sa zjaví rovnako ako na Obrázku 3 symbol ⊗. Kliknite naňho.

Obrázok 3 Odstránenie pridaného pevného disku z virtuálneho stroja.

c) V ďalšom okne označte rovnako ako na Obrázku 4 možnosť *Delete files* from datastore a kliknite na tlačidlo *OK*.

Autor: J. Ploščica Verzia 3 Predmet: ZIL, 1. ročník Strana 12 z 13

Obrázok 4 Odstránenie pridaného pevného disku z úložiska.